

Załącznik nr ..... do SIWZ/ ..... do umowy

Szczegółowy Opis Zadania
na wykonanie badania ewaluacyjnego p.t.:
„Ocena wpływu realizacji polityki spójności perspektywy 2004-2006
na zwiększanie możliwości rozwoju społeczno – gospodarczego
regionów Polski wschodniej”

Uzasadnienie realizacji badania

W ramach perspektywy finansowej 2004-2006 Unia Europejska przekazała do rozdysponowania Polsce 12,8 mld euro. Zadaniem tych środków było dokonanie zmian w polskiej gospodarce: m.in. wzrost zatrudnienia, wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw oraz inwestycje w infrastrukturę.

Obszarem, na którym występują najbardziej widoczne dysproporcje społeczno – gospodarcze oraz zapóźnienia infrastrukturalne są województwa Polski wschodniej. Obszar ten posiada największe potrzeby w zakresie rozwoju w stosunku do reszty kraju. Z tego powodu zmiany z dużym prawdopodobieństwem mogą być bardziej dynamiczne, niż w innych regionach kraju.

Krajowa Jednostka Oceny zrealizowała w 2008 roku na terenie trzech powiatów Polski wschodniej wewnętrzne badanie ewaluacyjne. Jednym z głównych przedmiotów tego badania była ocena sposobów koordynacji projektów unijnych w mikroskali. Badaniu poddano również spójność realizowanych projektów z regionalnymi założeniami strategicznymi oraz potrzebami lokalnych społeczności. Uzyskane w toku badania wyniki wykazały, iż cele programów operacyjnych oraz regionalnych strategii rozwoju w niewielkim stopniu odzwierciedlają potrzeby jednostek samorządu terytorialnego. Niska jakość regionalnych dokumentów strategicznych dodatkowo pogłębia to niekorzystne zjawisko. Ponieważ zaobserwowane zjawiska dotyczyły jedynie wybranych powiatów i w związku z tym nie mogły być generalizowane na regiony Polski wschodniej, podjęto decyzję o rozszerzeniu zakresu terytorialnego badania. Z tych właśnie powodów konieczna jest realizacja badania w większej skali, które mogłoby potwierdzić lub obalić hipotezy postawione dzięki realizacji poprzedniego badania.

Planowane badanie będzie miało również za zadanie częściowe podsumowanie perspektywy finansowej 2004-2006 na terenie województw wschodnich. Z tego względu pełnić ma dwie funkcje: konkluzywną, dzięki której zostanie oszacowany wpływ projektów realizowanych w ramach funduszy UE na obszar objęty badaniem, jak również funkcję formatywną, która wskaże obszary systemu realizacji polityki rozwoju, które wymagają usprawnień w obecnym i przyszłych okresach programowania. Ewaluowana będzie także przewidywana trwałość zrealizowanych interwencji, ich spójność względem dokumentacji programowej i sprawność systemu instytucjonalnego wspomagającego wdrażanie interwencji, jak również wstępne efekty polityki spójności na badanych obszarach.

Projektowane badanie łączyć będzie dwie perspektywy obserwacji: perspektywę badania w skali mikro – dzięki weryfikacji wyników badania Krajowej Jednostki Oceny, oraz makro – w związku z koniecznością realizacji badania *ex-post*, podsumowującego efekty realizacji polityki spójności na obszarze województw Polski wschodniej. Połączenie dwóch perspektyw pozwoli uzyskać bardziej precyzyjne wyniki badania, dzięki zastosowaniu triangulacji perspektyw badawczych.

Cel główny badania:

Celem głównym badania jest ocena efektów realizacji polityki spójności w perspektywie 2004-2006 w regionach Polski wschodniej.

Cele szczegółowe badania obejmować będą:

1. Ocenę skuteczności realizacji celów strategicznych zapisanych w dokumentach programowych,
2. Ocenę oddziaływania zrealizowanych interwencji jako czynnika stymulującego rozwój społeczno gospodarczy na terenie gmin, powiatów i regionów, na których obszarze znajdują się realizowane projekty oraz przewidywanej trwałości efektów,
3. Ocenę komplementarności i efektu synergii realizowanych interwencji,
4. Ocenę sprawności systemu instytucjonalnego, wdrażającego interwencje w ramach polityki spójności oraz identyfikację potencjalnych obszarów ryzyka (np. zapewnienie trwałości finansowania) oraz utrudnień we wdrażaniu.
5. Wypracowanie rekomendacji:
  - dla okresu programowania 2007-2013 (w tym zmian w dokumentach programowych i podziału Krajowej Rezerwy Wykonania)
  - dla kształtu i sposobu prowadzenia polityki regionalnej na obszarach problemowych (w kontekście Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego).

Zakres badania

Zakres terytorialny:

Badanie obejmie swoim zakresem obszar pięciu województw Polski wschodniej: warmińsko – mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego.

Województwo lubelskie zostanie poddane dodatkowo badaniu jako studium przypadku.

Zakres przedmiotowy:

Przedmiotem badania będą wszystkie projekty zrealizowane w ramach NPR 2004-2006 - zidentyfikowane na podstawie bazy projektów, znajdującej się w dyspozycji MRR i zakończone do dnia 31.12.2008 r.

Według danych zawartych w bazie danych Zamawiającego będzie to łączna liczba około **25000**¹ projektów, z czego **8700** w województwie lubelskim. (Zadaniem Wykonawcy będzie także weryfikacja bazy w celu określenia jej możliwych braków lub nieścisłości.)

Badaniem zostaną objęte krajowe, regionalne i lokalne dokumenty programowe, a w badaniu studium przypadku również wnioski o dofinansowanie i sprawozdania z realizacji projektów realizowanych na wybranym obszarze.

W przypadku **modułu I i III** dopuszczalne jest zastosowanie próby badawczej dla wszystkich programów operacyjnych,

W przypadku **modułu II** dopuszczalne jest zastosowanie próby badawczej tylko dla projektów SPO ROL, w przypadku projektów z innych programów wymagane jest badanie na pełnej populacji.

---

¹ Około 17300 projektów spośród powyższych to projekty SPO ROL, które będą badane na próbie.

Zakres podmiotowy:

Badaniem zostaną objęci beneficjenci końcowi realizowanych projektów, jak i przedstawiciele Instytucji Zarządzających, Wdrażających i Pośredniczących zaangażowanych w realizację projektów perspektywy 2004-2006, społeczności lokalnej, oraz przedstawiciele władz lokalnych.

Zakres czasowy:

Wszystkie projekty perspektywy finansowej 2004-2006 zakończone do dnia 31.12.2008 r.

Sposób realizacji badania

Pytania badawcze:

Rozwój społeczno-gospodarczy:

1. W jakim zakresie i stopniu fundusze europejskie wpłynęły faktycznie na rozwój gmin, powiatów i regionów Polski wschodniej?
2. W jakim zakresie i stopniu zrealizowane interwencje odzwierciedlały rzeczywiste potrzeby społeczno-gospodarcze danych gmin, powiatów i regionów Polski wschodniej?
3. Czy w trakcie realizacji interwencji lub po jej zakończeniu pojawiły się jakieś nieprzewidziane efekty? Jeśli tak, to jakie?
4. W jakim stopniu projekty spełniły związane z nimi oczekiwania ostatecznych odbiorców i osób zaangażowanych we wdrażanie projektów?
5. Czy regionalne i lokalne dokumenty strategiczne uwzględniały realizację inwestycji ze środków UE?

Komplementarność i synergia:

1. Czy planowanie na szczeblach regionalnych i lokalnych uwzględniało komplementarność interwencji realizowanych w ramach NPR, oraz inwestycji realizowanych w ramach NPR z inwestycjami finansowanymi z innych źródeł?
2. Czy wystąpiła komplementarność lub synergia działań:
  - realizowanych w ramach EFS/EFRR,
  - realizowanych w ramach poszczególnych programów operacyjnych,
  - realizowanych w ramach funduszy UE oraz środków krajowych?

Trwałość:

1. Czy efekty zrealizowanych projektów są odczuwalne po zakończeniu interwencji? Czy są trwałe?
2. Czy beneficjenci zagwarantowali odpowiednie środki finansowe na utrzymanie powstałej w ramach perspektywy finansowej 2004-2006 infrastruktury?
3. Czy środki finansowe na utrzymanie infrastruktury nie będą stanowiły nadmiernego obciążenia dla budżetów lokalnych JST mogących hamować działania rozwojowe?

Koordinacja:

1. Czy system wspomagający i wdrażający interwencje w ramach NPR na terenie badanych województw był wystarczająco sprawny? Czy funkcjonował poprawnie?
2. Jakie były główne problemy i przeszkody instytucji zaangażowanych we wdrażanie NPR?
3. Czy interesariusze projektów (beneficjenci, społeczność lokalna) posiadają wiedzę o finansowaniu interwencji ze środków UE?

Moduł I – badanie efektów interwencji

Wykonawca w oparciu o swoją wiedzę i doświadczenie zaproponuje w ofercie zestaw odpowiednich metod i technik, dzięki którym możliwe będzie udzielenie odpowiedzi na postawione powyżej pytania badawcze.

Przed rozpoczęciem badania konieczne jest przeanalizowanie dostępnej literatury przedmiotu badania w celu wypracowania optymalnej perspektywy badawczej, w tym w szczególności literatury naukowej dotyczącej obszarów problemowych (np. Mezzogiorno, Niemcy Wschodnie), jak również raportów ewaluacyjnych dotyczących perspektywy 2004-2006.

Zastosowane w trakcie badania metody i techniki badawcze obejmować powinny minimalnie:

- analizę dokumentów strategicznych takich jak NPR, Programy Operacyjne wraz z uzupełnieniami z okresu 2004-2006, strategie rozwoju województw, powiatów i gmin,
- wywiady z przedstawicielami Instytucji Zarządzających, Wdrażających i Pośredniczących okresu 2004-2006,
- analizę dokumentacji projektów - wniosków o dofinansowanie i sprawozdań końcowych,
- wywiady z beneficjentami końcowymi, ostatecznymi odbiorcami pomocy i przedstawicielami władz samorządowych,
- analizę danych monitoringowych dotyczących stopnia realizacji interwencji w ramach NPR,
- panel ekspertów z zakresu rozwoju regionalnego.

Powyższy katalog nie jest zamknięty i winien być rozszerzony przez Wykonawcę badania w celu uzyskania optymalnych wyników ewaluacji.

Moduł II- studium przypadku województwa

Kryterium wyboru województwa do badania był najniższy poziom PKB na mieszkańca w roku 2006 wg danych GUS. Ponadto województwo lubelskie i znajdujący się na jego terenie powiat włodawski objęte były badaniem ewaluacyjnym realizowanym w 2008 roku przez Krajową Jednostkę Oceny. Ponowne objęcie badaniem tego obszaru pozwoli na precyzyjną weryfikację hipotez poprzedniego badania.

W ramach tego badania szczegółowej analizie poddane zostaną krajowe, regionalne i lokalne dokumenty programowe, wnioski o dofinansowanie i sprawozdania z realizacji projektów realizowanych na obszarze województwa lubelskiego (pełna populacja projektów). Badaniu podlegać będą projekty wymienione w dziale „Zakres przedmiotowy badania”. Podczas realizacji tego modułu należy zastosować technikę **wywiadów indywidualnych** z beneficjentami. Próba powinna zostać dobrana zgodnie z zasadami opisanymi w dziale „Zakres przedmiotowy badania”. Na podstawie analizy zebranej dokumentacji oraz przeprowadzonych wywiadów z przedstawicielami instytucji zaangażowanych w realizację NPR, beneficjentów końcowych projektów oraz ostatecznych odbiorców interwencji Wykonawca stworzy studium przypadku województwa. Studium zawierać będzie analizę wpływu interwencji realizowanych w ramach NPR na rozwój społeczno - gospodarczy regionu, jak również analizę stopnia zgodności interwencji z celami regionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych. Należy również sprawdzić, jak zmieniały się projektowane wartości wskaźników we wnioskach o dofinansowanie w stosunku do sprawozdań końcowych. Inną wartością dodaną tego badania będzie również ocena jakości dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym.

Moduł III – weryfikacja hipotez modułu II

W celu weryfikacji hipotez postawionych w trakcie realizacji modułu 2 oraz zapewnienia możliwości generalizowania wniosków na pozostałe województwa Polski wschodniej przewidywane jest badanie na terenie pozostałych województw. Szczególny nacisk w tym module winien zostać położony na zgodność realizowanych interwencji z lokalnymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi oraz wpływ NPR na rozwój społeczno – gospodarczy regionów Polski wschodniej.

Wymagania oferty

Wykonawca proponuje w ofercie:

- Syntetyczną analizę i wnioski z przeglądu literatury przedmiotu, jak również dotychczas przeprowadzonych badań ewaluacyjnych dotyczących perspektywy 2004-2006,
- harmonogram prac w badaniu wraz z rozdysponowaniem zadań wśród zespołu badawczego,
- sposoby zagwarantowania rzetelności zastosowanych narzędzi,
- sposób doboru próby do badania,
- sposoby dotarcia do respondentów,
- sposoby kontroli jakości, zbierania i analizy danych,
- inne metody badawcze.

Komentarz [J1]: Tak, te wymagania są w SIWZ. Nie są wymienione w identycznej kolejności, ale są.

Komentarz [K.B.2]: a czy to samo jest w SIWZ, bo wolałabym aby takie zapisy zostały przeniesione do siwz.

Produkty

- raport metodologiczny
- projekt raportu końcowego
- raport końcowy (maksymalnie 100-120 stron)
- streszczenie raportu końcowego
- dodatkowe streszczenie raportu końcowego do raportu *ex-post* Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 (szczegółowe wymagania dotyczące streszczenia zostaną przedstawione w trakcie realizacji badania)
- 4 stronicowa broszura
- prezentacja wyników raportu na trzech seminariach

Komentarz [J3]: Zamieniłem kolejność, tak jest faktycznie bardziej przejrzyste

Zakłada się, że na podstawie badania sporządzony zostanie raport udzielający wyczerpującej odpowiedzi na postawione powyżej pytania ewaluacyjne. Wykonawca dostarczy raport końcowy w wersji elektronicznej (CD-ROM) oraz papierowej w 5 egz. (łącznie max. 100-120 str.)

Raport końcowy powinien być opracowany w języku polskim i mieć następującą strukturę:

- (1) streszczenie raportu – nie więcej niż 5 stron A4 (również w jęz. angielskim);
- (2) spis treści;
- (3) wprowadzenie;
- (4) opis wybranej i zastosowanej metodologii oraz źródła informacji wykorzystywanych w badaniu.

- (5) opis wyników badania;
- (6) wnioski i rekomendacje (w formie tabeli), (również w jęz.angielskim),
- (7) aneksy przedstawiające zestawienia i analizę danych,

Wykonawca do raportu dołączy angielską wersję streszczenia oraz wniosków i rekomendacji.

Wykonawca będzie ponadto zobowiązany do zaprezentowania raportu metodologicznego oraz wyników badania. Termin oraz miejsce prezentacji zostaną uzgodnione z Zamawiającym. Prezentacja projektu raportu metodologicznego oraz wstępnej wersji raportu końcowego odbędzie się przed spodziewanym terminem ich złożenia do akceptacji. Natomiast prezentacja raportu końcowego – w terminie 2 tygodni od dnia przedstawienia raportu końcowego.

Wykonawca przygotowuje ponadto max 4-stronicowe opracowanie (językiem zrozumiałym dla szerokiego grona odbiorców - w formie broszury). Broszura ta powinna zawierać krótki opis badania oraz najważniejsze wyniki i rekomendacje płynące z raportu. Broszura powinna zawierać wykresy, mapy, ewentualnie zdjęcia i być opracowana graficznie w formie umożliwiającej jej publikację bez dodatkowych korekt. Tak przygotowana publikacja ma zachęcić do lektury całego dokumentu. Broszurę należy przedstawić w formie elektronicznej (CD-ROM) i drukowanej (5 egzemplarzy).

Harmonogram

Wykonawca zobowiązany jest do stałej roboczej współpracy z Zamawiającym. Realizacja badania będzie przebiegać zgodnie z następującym planem:

W ramach etapu I:

- **w terminie do 2 tygodni od dnia podpisania umowy** – przygotowanie projektu raportu metodologicznego:
  - projekt raportu przekazany zostanie Zamawiającemu w formie elektronicznej i drukowanej (2 egzemplarze)
  - przedstawienie projektu raportu w formie prezentacji multimedialnej i dokonanie uzgodnień z Zamawiającym;
- **w terminie do 3 tygodni od dnia podpisania umowy** – przygotowanie raportu metodologicznego:
  - raport przekazany zostanie Zamawiającemu w formie elektronicznej i drukowanej (2 egzemplarze)
  - na żądanie Zamawiającego przedstawienie raportu w formie prezentacji multimedialnej;

W ramach etapu II:

- **w terminie do 30 tygodni od dnia podpisania umowy** – przedstawienie projektu raportu końcowego oraz broszury:
  - projekt raportu oraz broszury mają być przekazane Zamawiającemu w formie elektronicznej i drukowanej (5 egzemplarzy)
  - na żądanie Zamawiającego Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia projektu raportu w formie prezentacji multimedialnej. Prezentacja zostanie wyznaczona w terminie do 2 tygodni od dnia przekazania projektu raportu Zamawiającemu.
  - do 3 tygodni od dnia przekazania projektu raportu Zamawiający przekaże Wykonawcy uwagi do projektu raportu końcowego.

- **w terminie do 34 tygodni od dnia podpisania umowy** – przedstawienie ostatecznej wersji raportu końcowego oraz broszury:
  - raport oraz broszura zostaną przekazane Zamawiającemu w formie elektronicznej i drukowanej (5 egzemplarzy)
  - na żądanie Zamawiającego przedstawienie raportu w formie prezentacji multimedialnej. Prezentacja zostanie wyznaczona w terminie do 2 tygodni od dnia przekazania raportu Zamawiającemu. Zamawiający zastrzega sobie prawo do wniesienia uwag do ostatecznej wersji raportu po prezentacji multimedialnej.

Na etapie raportu metodologicznego Wykonawca jest zobowiązany do przedstawienia planu analizy danych. Winien on zawierać wykaz zbieranych danych oraz opis sposobu ich przetwarzania.

W każdym tygodniu badania Wykonawca będzie przekazywał Zamawiającemu informacje dotyczące jego przebiegu i pojawiających się problemów oraz zagrożeń w realizacji badania w formie krótkiego pisemnego raportu. Dopuszczalna jest forma elektroniczna.

Zamawiający zastrzega sobie możliwość uczestniczenia w niektórych podetapach badania.

Od Wykonawcy oczekuje się sprawnej i terminowej realizacji badania oraz współpracy z Zamawiającym, w tym:

- konsultowania metodologii i narzędzi badawczych,
- pozostawania w stałym kontakcie z Zamawiającym (spotkania odpowiednio do potrzeb, kontakt telefoniczny oraz drogą elektroniczną, wyznaczenie osoby do kontaktów roboczych),
- informowania o stanie prac, pojawiających się problemach i innych zagadnieniach istotnych dla realizacji badania.

Finansowanie zamówienia

Projekt finansowany jest ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-13.